

משל היונה

האם לא נהיינו קצת אדישים?

ליר דרורי, שנת שירות, בית ספר שדה גליל

בוקר יום ראשון, 18 במאי, יצאנו להשתלמות תו תקן למדריכי הצפון בנושא בעלי חיים בסכנת הכחדה בחורש. התכנית הייתה ללכת בנחלים כמון וצלמון בגליל התחתון ולדבר על ההפרעות השונות של האדם בטבע.

עכשיו דמיינו את הסיטואציה הבאה- עוברים המדריכים בתחילתו של נחל צלמון ורואים בצד ציפור פצועה. מתקרבים בבהלה לציפור והנה רואים כי זו לא אחרת מאשר יונת הבית – מין נפוץ בארץ ישראל שגדל יתר על המידה, בעיקר בעקבות השפעת האדם ובזכות האוכל הרב שהוא משאיר ביישובים השונים. המדריכים מסתכלים על היונה עוד כמה דקות, אומרים "זוהי יונה, וזהו דרכו של הטבע" וממשיכים בדרכם.

סיטואציה זו העלתה בראשי כמה שאלות:

אם היונה נפצעה על ידי דריסת מכונת, האם זה עדיין דרכו של הטבע?

אם היינו מוצאים בז או אפילו פרפור עקוד בצד השביל, היינו עדיין נוהגים באותה דרך?

האם היחס המזלזל לחיי הציפור הוא רק בגלל החינוך הרב שקיבלנו שיש לשמור על חיות מוגנות ויהי מה, הוא זה שגרם לנו לשכוח קצת משאר חיות העולם?

יוני בית בתל אביב
צילום- יואב שרעבי

"אם כבר להיוולד כחיה בטבע, עדיף כחיה מוגנת" כך הגיב אחד המדריכים לזעם שעלה בגרוני בעקבות הסיטואציה.

אז נכון, ישנם מקומות מסוימים בהם ישנו היתר חוקי לצוד יונים לשם דילול ובקרה.

ואכן, על כל יונה שתמות ישנן עוד שתי ביצים שתבקענה.

ואפילו אני מודה שאין צורך להלחם על נשמתה האחרונה של חיה שכנראה כבר נקבע גורלה.

הבעיה היא לא הסיטואציה הספציפית הזאת, אלא מה שהיא מסמלת. היונה הזאת מסמלת דבר הרבה יותר

גדול - **אדישות**. אדישות שפיתחנו במהלך הזמן עם ההרצאות, הדיונים, הכנסים וההשתלמויות שבהן דיברנו על דבר אחד: שמירה על הטבע. שמירה על החשוב והמיוחד בלבד, אך במקביל הזנחנו את המובן מאליו.

דיברנו על חשיבות השמירה על פרחי הבר אך בו זמנית על הצורך בציד מבוקר של חזירי בר.

דיברנו על הדחיפות שבחיסכון במים ומנגד על הנחיצות בסירוס חתולים.

דיברנו ודיברנו ובאמת שאמרנו דברים נכונים, ואין את מי לשפוט כי רבים וחכמים ממני הבינו כי פשוט ישנן חיות חשובות יותר מהאחרות, חיות שכרגע המצב שלהן הרבה יותר קריטי מיונת הבית,

למשל. אבל זה לא אומר שעלינו לזנוח את כל השאר, את כל אלה שלא עולים בשיח היום יומי באגודות השונות, רק מכיוון שהמין ככלל במצב תקין. ואם כולם בסדר, אין למה להלחם על כל פרט בודד.

אם כך, למה המילים הללו נכתבות בכלל? למה לטרוח לספר על הסיטואציה אם המסקנה העיקרית היא שפעלנו כמו שכנראה היה עלינו לפעול? בשביל שבפעם הבאה שתעברו ליד יונה פצועה, תשקלו ותחשבו פעמיים לפני שתמשיכו הלאה. בשביל שבפעם הבאה שתראו חתול גוסס, תיזכרו בילדות התמימה שבה רציתם לעזור לכל חיה פצועה שמצאתם, מבלי לדעת אם היא מוגנת או לא. ובשביל שתתהו על מהות התפקיד שלכם בתור אלה שאמונים על חינוך הדור הצעיר.

בזמנו, כתבה נעמי שמר את המילים הבאות:

"רק עלי אין החוק משגיח,

רק עלי איש אינו שומר

לו היו לי עלי גביע

אז היה מצבי אחר".

40 שנה אחרי, האם משהו השתנה?

צוקית בודדת, מין נדיר בארצנו. ממנה כנראה לא היינו מתעלמים
צילום- ליאור רגב